

สารจากอธิการบดีมหาวิทยาลัยพะเยา

เนื่องในโอกาสพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2561 ดิฉันขอแสดงความชื่นชมยินดีกับคณาจารย์บัณฑิต มหาบัณฑิต และบัณฑิตทุกท่าน ที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรในครั้งนี้

จากความวิริยะอุตสาหะ และมุ่งมั่นในการศึกษาหาความรู้จนสำเร็จการศึกษา ขอให้บัณฑิตทุกท่านนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติ เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถปรับตัวให้เข้ากับชุมชนและสังคม ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งที่ผ่านมาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยพะเยาได้สร้างชื่อเสียงและปรากฏผลงานเป็นที่ประจักษ์และยอมรับของสังคมในทุกภาคส่วน สมดังปณิธาน “ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน”

ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ทุกท่านเคารพนับถือ รวมทั้งบารมีแห่งองค์พระเจ้าตนหลวง พระพุทธภูซคารักษ์ พญาเมือง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตลอดจนพระบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และบูรพกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ ได้โปรดดลบันดาลและพระราชทานพรให้บัณฑิตทุกท่านและครอบครัว มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง ประสบแต่ความสุข ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และขอให้ทุกท่านมีความภาคภูมิใจในความเป็น “บัณฑิตมหาวิทยาลัยพะเยา”

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภกร พงศบางโพธิ์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยพะเยา

คู่มือการฝึกซ้อมรับพระราชทานปริญญาบัตร

มหาวิทยาลัยพะเยา

คำนำ

วันรับพระราชทานปริญญาบัตรเป็นวันที่บัณฑิตทั้งหลายรอคอยโอกาสอันเป็นมงคลสูงสุดที่จะได้เฝ้าทูลละอองพระบาทเพื่อรับพระราชทานปริญญาบัตร และได้รับพระราชทานพระราโชวาทใส่เกล้าใส่กระหม่อมไว้เป็นเครื่องเตือนใจในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตลอดจนจนในการดำรงชีวิตสืบต่อไป

เพื่อให้พิธีพระราชทานปริญญาบัตรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มหาวิทยาลัยพะเยา จึงได้จัดทำคู่มือการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร เพื่อให้บัณฑิตทราบขั้นตอนและแนวปฏิบัติในการฝึกซ้อมและการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

ขอให้บัณฑิตทุกท่านได้ทำความเข้าใจระเบียบ ขั้นตอน และศึกษาคู่มืออย่างละเอียด ตลอดจนตั้งใจฝึกซ้อมให้เกิดความถูกต้องรวดเร็วและสวยงาม เพราะการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร เป็นเรื่องที่มีความสำคัญควรฝึกซ้อมให้มั่นใจว่าจะไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น ทำให้พิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยพะเยามีความสมบูรณ์ สมศักดิ์ศรีแห่งปริญญาที่บัณฑิตได้รับ ถือเป็นถวายเป็นการถวายพระเกียรติสูงสุด สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้

(ดร.วุฒิชัย ไชยรินคำ)

ประธานฝ่ายฝึกซ้อมรับพระราชทานปริญญาบัตร

มหาวิทยาลัยพะเยา

สารบัญ

หน้า

1. คำแนะนำสำหรับการฝึกซ้อมการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร	1
1.1 ข้อแนะนำในการฝึกซ้อมด้วยตนเอง ก่อนวันฝึกซ้อมที่มหาวิทยาลัยจัดให้	1
1.2 การเตรียมตัวเพื่อรับการฝึกซ้อม	1
1.3 การรายงานตัวเพื่อฝึกซ้อมการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร	2
1.4 การปฏิบัติตนในวันฝึกซ้อมรับพระราชทานปริญญาบัตร	2
2. การแต่งกาย	3
2.1 การแต่งกายในวันฝึกซ้อมย่อย	3
2.2 การแต่งกายในวันฝึกซ้อมใหญ่ และวันรับพระราชทานปริญญาบัตร	3
2.3 การแต่งกายของมหาบัณฑิต/คณาจารย์บัณฑิต	5
2.4 การแต่งกายของบัณฑิตในหลักสูตรระดับปริญญาตรีคู่ขนาน 2 ปริญญา	6
2.5 การแต่งกายของบัณฑิตที่เป็นพระภิกษุ สามเณร	6
2.6 การแต่งกายบัณฑิตที่มียศตั้งแต่ว่าที่ร้อยตรีขึ้นไป	6
2.7 การแต่งกายของบัณฑิตหญิงมีครรภ์	7
2.8 การแต่งกายของบัณฑิตหญิงที่เป็นมุสลิม	8
2.9 การแต่งกายบัณฑิตที่เป็นนักบวชในศาสนาคริสต์	8
2.10 การแต่งกายของบัณฑิตข้ามเพศ (Transgender)	8
3. ขั้นตอนการฝึกซ้อม	9
3.1 การถวายความเคารพ	9
3.2 ขั้นตอนที่ต้องมีการถวายความเคารพ	10
3.3 การเดิน	11
3.4 ข้อปฏิบัติตามจุดสำคัญบนเวที	12

สารบัญ (ต่อ)

3.5 การเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระหัตถ์	13
3.6 การเชิญปริญญาบัตร	13
4. ขั้นตอนการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร	14
4.1 การเข้านั่งประจำที่	14
4.2 การรับเสด็จพระราชดำเนิน	15
4.3 การลุกจากที่นั่งเพื่อเตรียมเดินแถว	15
4.4 การเดินขึ้นและลงเวที	15
4.5 การกล่าวคำปฏิญาณและรับพระราชทานพระราโชวาท	16
4.6 การส่งเสด็จพระราชดำเนิน	17
5. ข้อปฏิบัติในวันเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร	18
5.1 การปฏิบัติตนก่อนและในวันรับพระราชทานปริญญาบัตร	18
5.2 คำแนะนำเกี่ยวกับการทำผมของบัณฑิต	19
5.3 ตัวอย่างบัตรฝึกซ้อม	23
ภาคผนวก	24

1. คำแนะนำสำหรับการฝึกซ้อมการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

1.1 ข้อแนะนำในการฝึกซ้อมด้วยตนเอง

เพื่อให้การฝึกซ้อมการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรเป็นไปด้วยความรวดเร็วเรียบร้อยและถูกต้องสวยงาม ก่อนเข้ารับการฝึกซ้อมจากมหาวิทยาลัย บัณฑิตควรเตรียมตัวล่วงหน้า ดังนี้

1.1.1 อ่านคู่มือเล่มนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามไปด้วย

1.1.2 ฝึกซ้อมด้วยตนเอง หน้ากระจกจนมั่นใจว่าทำได้อย่างถูกต้อง สวยงาม และคล่องแคล่ว

1.1.3 ฝึกซ้อมกับกลุ่มเพื่อนบัณฑิตที่จะเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรด้วยกัน ผลัดกันติชมและให้ข้อเสนอซึ่งกันและกัน อาจฝึกปฏิบัติโดยมีผู้อื่นช่วยสังเกตให้ก็ได้แล้วปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ จนเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นว่าดี

1.1.4 การรับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระหัตถ์เป็นเรื่องสำคัญมาก ควรฝึกซ้อมให้มั่นใจได้ว่าจะไม่ประมาทจนวางตนไม่ถูก เชิญปริญญาบัตรไม่ถูกหรือทำให้ปริญญาบัตรร่วงหล่น การฝึกซ้อมควรใช้สมุดปกแข็งแทนปริญญาบัตร

การฝึกซ้อมย่อยเป็นการฝึกปฏิบัติซึ่งจะมีวิดิทัศน์ให้ชมเป็นตัวอย่างและมีกรรมการฝ่ายฝึกซ้อมให้คำแนะนำเพิ่มเติม ส่วนการฝึกซ้อมใหญ่เป็นการฝึกปฏิบัติเช่นเดียวกับวันพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตรทุกขั้นตอน

1.2 การเตรียมตัวเพื่อรับการฝึกซ้อม

(1) บัณฑิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ไกลจากมหาวิทยาลัยพะเยา จะต้องเตรียมตัวล่วงหน้าและจัดหาที่พักให้พร้อมเพราะบางท่านอาจจะต้องกลางาน ประมาณ 4-5 วัน

(2) บัณฑิตที่ได้รับเกียรตินิยมนับดับ 1 อันดับ 2 บัณฑิตที่เป็นพระภิกษุ สามเณร และบัณฑิตที่ขึ้นรับ 100 คนแรก จะมีการฝึกซ้อมเพิ่มเติมซึ่งทางมหาวิทยาลัยจะแจ้งให้ทราบเมื่อท่านมารับการฝึกซ้อมย่อยวันแรก

(3) ผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นบัณฑิตหญิงมีครรภ์ บัณฑิตที่มีความผิดปกติทางร่างกาย เช่น ขาหัก แขนขาหัก ตาพิการ ใช้ไม้เท้าหรือต้องใช้ผู้พุงหรือใช้มือซ้ายรับพระราชทานปริญญาบัตร ขอให้แจ้งชื่อ ลำดับที่และรายละเอียดของความบกพร่อง พร้อมสาเหตุให้ฝ่ายฝึกซ้อมทราบล่วงหน้าในวันแรกของการฝึกซ้อมย่อย

1.3 การรายงานตัวเพื่อฝึกซ้อมการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

(1) การรายงานตัวของบัณฑิต ให้รายงานตัวตามสถานที่ที่คณะ/วิทยาลัยกำหนดหากบัณฑิตไม่ได้เข้ารายงานตัวจะถูกต้องสิทธิการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร หลักฐานสำหรับการรายงานตัว หรือบัตรอื่นใดที่ทางราชการออกให้เพื่อที่บัณฑิตจะต้องเตรียมมาในวันแรก ได้แก่

- บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรข้าราชการหรือบัตรพนักงานของรัฐ หรือบัตรอื่นใดที่ราชการออกให้
- รูปถ่ายหน้าตรงสำหรับติดบัตร ไม่สวมแว่นตาและหมวก ขนาด 1 นิ้ว จำนวน

2 ใบ

- (2) การฝึกซ้อมย่อย ให้บัณฑิตที่รายงานตัวแล้วฝึกซ้อมย่อยสถานที่ที่คณะกำหนด
- (3) การฝึกซ้อมทุกครั้ง บัณฑิตต้องแสดงบัตรฝึกซ้อมต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกซ้อม
- (4) ในวันพิธี บัณฑิตต้องแสดงบัตรฝึกซ้อมพร้อมบัตรประจำตัวอย่างใดอย่างหนึ่งข้างต้น ต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายรับรายงานตัว
- (5) ผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือทุพพลภาพที่จำเป็นต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิดในระหว่างการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ให้แจ้งต่อกรรมการฝ่ายฝึกซ้อมของคณะ/วิทยาลัย หรืออาจารย์คุมแถวในการฝึกซ้อม

1.4 การปฏิบัติตนในวันฝึกซ้อมรับพระราชทานปริญญาบัตร

เพื่อให้การฝึกซ้อมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยขอให้บัณฑิตปฏิบัติตามข้อแนะนำดังต่อไปนี้

- (1) ตรงต่อเวลาและเข้ารับการฝึกซ้อมตามวันเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- (2) ไม่ควรนำของมีค่าหรือเงินเป็นจำนวนมากติดตัวมาด้วย

(3) ห้ามนำสัมภาระเข้ามาในห้องรับพระราชทานปริญญาบัตร

(4) ในการฝึกซ้อม นอกจากบัณฑิตที่กำหนดให้เข้ารับการฝึกซ้อมในวันนั้นแล้ว มหาวิทยาลัยไม่อนุญาตให้ญาติหรือผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่ใช้ฝึกซ้อม และบริเวณที่รับรายงานตัวอย่างเด็ดขาด ขอให้แจ้งญาติหรือผู้ติดตามพักรออยู่ ณ บริเวณที่คณะจัดไว้ให้เท่านั้น

(5) หลังการฝึกซ้อมย่อยในแต่ละวันและการฝึกซ้อมใหญ่เจ้าหน้าที่คณะ/มหาวิทยาลัยจะบันทึกรหัสประจำตัวในบัตรฝึกซ้อม ถ้ายังไม่ได้รับการบันทึกในวันใด ๆ ให้รีบติดต่อเจ้าหน้าที่ภายในวันนั้น ๆ

2. การแต่งกาย

2.1 การแต่งกายในวันฝึกซ้อมย่อย

- บัณฑิตหญิง ให้แต่งกายด้วยเสื้อผ้าชุดสุภาพ สวมกระโปรงแบบสุภาพ ยาวคลุมเข่าเท่านั้น ไม่สวมรองเท้าแตะ ให้สวมรองเท้าที่ใส่วันรับจริงมาทดลอง
- บัณฑิตชาย ให้แต่งกายด้วยเสื้อเชิ้ตสีสุภาพ สวมกางเกงสแลคชายาวแบบสุภาพ ใส่รองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำ ไม่มีโลหะ ไม่มีลวดลาย ไม่สวมกางเกงยีน ฟันรองเท้าไม่ตอกเกือกม้าหรือโลหะ ไม่สวมรองเท้าแตะ ให้สวมรองเท้าที่ใส่วันรับจริงมาทดลอง
- ให้บัณฑิตทุกคนนำหมวกวิทยฐานะของตนมาฝึกซ้อม เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย ตั้งแต่วันฝึกซ้อมย่อยวันแรก

2.2 การแต่งกายในวันฝึกซ้อมใหญ่ และวันรับพระราชทานปริญญาบัตร

ให้บัณฑิตสวมครุยวิทยฐานะและหมวกวิทยฐานะ และต้องแต่งกายให้ถูกต้องตามประกาศมหาวิทยาลัย ดังนี้ ส่วนแนวปฏิบัติอื่นๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันกับวันฝึกซ้อมย่อย

(1) บัณฑิต

- 1) บัณฑิตที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐให้ใช้เครื่องแบบปกติขาวตามสังกัด แต่ให้ใช้หมวกวิทยฐานะแทนหมวกของเครื่องแบบปกติ
- 2) กรณีบัณฑิตที่ไม่ใช่ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ให้แต่งกายดังนี้

(ก) **บัณฑิตชาย**

• สวมเสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวแบบและทรงสุภาพ ไม่มีลวดลาย ไม่รัดรูป กระดุมสีขาว มีกระเป๋าทิ้งอกด้านซ้าย สอดชายเสื้อไว้ในกางเกงให้เห็นสายเข็มขัด กางเกงขาวาวแบบสากลสีด้า ไม่มีลวดลาย สวมเข็มขัดหนังเรียบสีด้า หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีเงินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีตรามหาวิทยาลัยอยู่ตรงกลาง ผูกเนคไทสีม่วงเข้มมีตรามหาวิทยาลัย ปักอยู่บนเนคไทในระดับลิ้นปี ฤงเท้าสีด้า รองเท้าหนังเรียบหุ้มสันสีด้า ไม่มีลวดลาย ผมสัน สุภาพ เป็นระเบียบ ไม่ชี้ตั้งหรือ ปล้อยยาว ไม่ย้อมสีผสมด้วยสีย้อมอื่น นอกจากสีด้าหรือน้ำตาลเข้ม สีเดียวทั้งศีรษะ ไว้ทรงผม และแต่งกายตามเพศ (ดั่งรูปที่ 1)

(ข) **บัณฑิตหญิง**

• สวมเสื้อเชิ้ตแขนสั้นสีขาว แบบและทรงสุภาพ ไม่มีลวดลาย ไม่รัดรูป ปกเสื้อแบบปก เชื้อตปลายแหลมยาวพอสมควร ไม่มีสาบหลัง ที่คอและแนวสาบอกติดกระดุมโลหะตรา มหาวิทยาลัย 5 เม็ด กัดเครื่องหมายตรามหาวิทยาลัยทำด้วยโลหะสีทองลงยาสีม่วงที่อกเบื้อง ขวา และที่ปลายปกคอเสื้อด้านซ้าย กระโปรงสีด้าทรงสุภาพยาวคลุมเข่า ไม่มีผ่าหรือมีผ่า ด้านหลังแบบรอยผ่าทับซ้อนกัน เข็มขัดหนังกลับสีน้ำตาลเข้ม หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีเงินรูป สี่เหลี่ยมผืนผ้า มีตรามหาวิทยาลัยอยู่ตรงกลาง สวมถุงน่องสีเนื้อ รองเท้าหนังเรียบหุ้มสันสีด้า ไม่มีลวดลาย (ดั่งรูปที่ 1)

• บัณฑิตที่มีสิทธิครองกระบี่ไม่ต้องนำกระบี่มาครองหรือถือถุงมือ ในการฝึกซ้อมใหญ่ หรือวันรับพระราชทานปริญญาบัตร

3) สวมทับเครื่องแต่งกายด้วยครุยวิทยฐานะระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา ติดเข็มวิทยฐานะที่มีอักษรย่อของวุฒิการศึกษาของตน สวมหมวกวิทยฐานะ

หมายเหตุ – มหาวิทยาลัยจะตรวจความพร้อมเรียบร้อยของชุดแต่งกายขณะบัณฑิตเข้าแถวรายงาน ตัวในวันฝึกซ้อมใหญ่และวันรับพระราชทานปริญญาบัตร หากแต่งกายไม่ถูกต้องตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนดจะถูกตัดสิทธิการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

- บัณฑิตต้องไม่ใส่เครื่องประดับทุกชนิด ได้แก่ สร้อยคอ แหวน ต่างหู แว่นตาแฟชั่น เป็นต้น ยกเว้น นาฬิกาแบบสุภาพที่ข้อมือซ้าย

- บัณฑิตในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต และเภสัชศาสตร บัณฑิต สาขาบริหารเภสัชกรรม ให้ใช้ครุยเช่นเดียวกับครุยมหาบัณฑิต

รูปที่ 1 การแต่งกายของบัณฑิต (ชาย-หญิง)

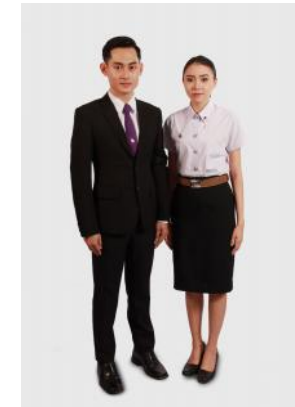
2.3 การแต่งกายของมหาบัณฑิต และคุษฎีบัณฑิต

1) ผู้ที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ให้ใช้เครื่องแบบปกติขาวตามสังกัด และให้ใช้หมวกวิทยฐานะแทนหมวกปกติ (ดั่งรูปที่ 2)

2) ในกรณีผู้ที่ไม่ใช่ข้าราชการให้แต่งกาย (ดั่งรูปที่ 3) ดังนี้

(ก) มหาบัณฑิต และคุษฎีบัณฑิตชาย แต่งกายเหมือนบัณฑิตชาย แต่ให้สวม กางเกง และสูทสากลนิยมสีด้าหรือสีกรมท่า ผูกเนคไทสีม่วง ประดับเข็มตรามหาวิทยาลัย

(ข) มหาบัณฑิต และคุษฎีบัณฑิตหญิง แต่งกายเหมือนบัณฑิตหญิง

รูปที่ 2 การแต่งกายของมหาบัณฑิตและคุษฎีบัณฑิตที่เป็นข้าราชการ รูปที่ 3 การแต่งกายของมหาบัณฑิตและคุษฎีบัณฑิตที่ไม่เป็นข้าราชการ

3) สวมทับเครื่องแต่งกายด้วยครุยมหาบัณฑิต หรือคุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา ตามวุฒิการศึกษาที่สำเร็จ ติดเข็มวิทยฐานะที่มีอักษรย่อของวุฒิการศึกษาของตน สวมหมวกวิทยฐานะ

2.4 การแต่งกายของบัณฑิตในหลักสูตรระดับปริญญาตรีคุณานาน 2 ปริญญา

ให้ แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายสำหรับบัณฑิต สวมทับด้วยครุยวิทยฐานะ ติดเข็มวิทยฐานะตามวุฒิการศึกษาของปริญญาหนึ่งตามประกาศมหาวิทยาลัย และประดับตราสัญลักษณ์ของบัณฑิตปริญญาตรีคุณานานบนแถบผ้าคล้องคอกำมะหยี่สีม่วงตรงกลางอก

รูปที่ 4 การแต่งกายของบัณฑิตในหลักสูตรระดับปริญญาตรีคุณานาน 2 ปริญญา

2.5 การแต่งกายของบัณฑิตที่เป็นพระภิกษุ สามเณร

การแต่งกายของผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นพระภิกษุ สามเณร ให้หม่อมคลุมด้วยจีวรสีพระราชนิยม ไม่ต้องสวมครุยวิทยฐานะทับเครื่องแต่งกาย ปลงผมและโกนหนวดเคราให้เรียบเรียบร้อย

2.6 การแต่งกายบัณฑิตที่มียศตั้งแต่ว่าที่ร้อยตรีขึ้นไป

1) สวมเครื่องแต่งกายแบบปกติขาว ไม่สวมหมวก ประกอบด้วยเครื่องหมาย บ่าอินทนูแข็งตามชั้นยศ ติดเครื่องหมายแพรแถบด้านซ้าย เครื่องหมายแสดงความสามารถพิเศษ (ถ้ามี) ด้านขวาแนวเดียวกับแพรแถบติดกระดุมโลหะตรากองทัพก เครื่องหมายเหล่า เครื่องหมายนอกราชการ (ดังรูปที่ 5)

2) สำหรับสภาพสตรีให้สวมถุงน่องสีเนื้อ รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ไม่มีลวดลาย (ดังรูปที่ 5)

3) สวมทับเครื่องแต่งกายด้วยครุยวิทยฐานะตามระดับปริญญามหาวิทยาลัยพะเยา ติดเข็มวิทยฐานะที่มีอักษรย่อของวุฒิการศึกษาของตน

หมายเหตุ บัณฑิต มหาบัณฑิต คุษฎีบัณฑิต ที่เป็นข้าราชการและมีสิทธิครองกระบี่ไม่ต้องนำกระบี่และถุงมือมาในวันฝึกซ้อมใหญ่และวันรับพระราชทานปริญญาบัตร ยกเว้นสำหรับการถ่ายรูปหมู่หรือถ่ายรูปส่วนตัวทั่วไปนอกห้องรับพระราชทานปริญญาบัตรเท่านั้น

รูปที่ 5 การแต่งกายของบัณฑิตว่าที่ร้อยตรี (ชาย-หญิง)

2.7 การแต่งกายของบัณฑิตหญิงมีครรภ์

1) สวมชุดคลุมท้องสีขาว (ผ้าเนื้อหนาพอสมควร) คอปก ยาวคลุมเข่า แขนยาว

2) สวมถุงน่องสีเนื้อ รองเท้าหนังเรียบ หุ้มส้นสีดำ ส้นเตี้ย ไม่มีลวดลาย

3) สวมทับเครื่องแต่งกายด้วยครุยวิทยฐานะ ตามระดับปริญญาของมหาวิทยาลัยพะเยา ติดเข็มวิทยฐานะที่มีอักษรย่อของวุฒิการศึกษาของตน

รูปที่ 6 การแต่งกายของบัณฑิตหญิงมีครรภ์

2.8 การแต่งกายของบัณฑิตหญิงที่เป็นมุสลิม

ให้แต่งกายตามระดับปริญญาตามที่กล่าวมาข้างต้นและคลุมศีรษะด้วยผ้าคลุม (ฮิญาบ) สีดำเรียบ ไม่มีลวดลายและการประดับตกแต่งใด ๆ สวมถุงน่องสีเนื้อ สวมรองเท้าหนังเรียบหุ้มสันสีดำไม่มีลวดลาย สวมทับด้วยครุยวิทยฐานะตามระดับปริญญา ติดเข็มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัย สวมหมวกวิทยฐานะบนผ้าคลุม

รูปที่ 7 การแต่งกายของบัณฑิตหญิงที่เป็นมุสลิม

2.9 การแต่งกายบัณฑิตที่เป็นนักบวชในศาสนาคริสต์

ให้แต่งกายสุภาพตามแบบการแต่งกายในศาสนา สวมรองเท้าหนังเรียบ สีดำ ไม่มีลวดลาย สวมทับเครื่องแต่งกายด้วยครุยวิทยฐานะตามระดับปริญญา ติดเข็มวิทยฐานะที่มีอักษรย่อตรงตามวุฒิการศึกษาของตน

2.10 การแต่งกายของบัณฑิตข้ามเพศ (Transgender)

มหาวิทยาลัยอนุญาตให้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีเพศสภาพแตกต่างจากเพศกำเนิด (Transgender) หรือมีการแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด และได้รับการพิจารณาอนุมัติ หรือได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัย เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรเท่านั้น โดยต้องดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ และต้องแต่งกายตามประกาศฉบับนี้อย่างเคร่งครัด

3. ขั้นตอนการฝึกซ้อม

การเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร บัณฑิตทุกท่านจะต้องทำความเข้าใจ และฝึกซ้อมวิธีต่างๆ ให้คล่องแคล่ว สวยงาม และรวดเร็ว ขั้นตอนสำคัญที่จะกล่าวโดยละเอียดต่อไป ได้แก่ การถวายความเคารพ การเดิน การรับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระหัตถ์และการเชิญปริญญาบัตร

วัตถุประสงค์ของการฝึกซ้อมการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร มี 2 ประการ คือ

1. เพื่อให้ทราบขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติในการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร อย่างละเอียดโดยเฉพาะขั้นตอนที่มีความสำคัญ ได้แก่ การถวายความเคารพ การเดิน การรับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระหัตถ์ และการเชิญปริญญาบัตร

2. เพื่อให้บัณฑิตได้นำขั้นตอนต่างๆ ที่ได้อธิบายไว้ไปทดลองปฏิบัติซึ่งจะช่วยให้บัณฑิตมีความมั่นใจว่าจะสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สวยงามและรวดเร็ว

รายละเอียดวิธีเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร บัณฑิตจะต้องอ่านและฝึกปฏิบัติด้วยตนเองให้ชำนาญก่อนวันฝึกซ้อมย่อยและฝึกซ้อมใหญ่ที่มหาวิทยาลัยจัดให้

3.1 การถวายความเคารพ

1) บัณฑิต มหาบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิตชาย

ถวายความเคารพโดยการถวายนามับ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ยืนตัวตรงเท้าชิดกัน แขนและมือปล่อยลงแนบลำตัว แล้วโน้มตัวลงตั้งแต่ระดับเอวขึ้นไป (ไม่ใช่ฟงกศีรษะ) ก้มหน้า สายตาอยู่ในระดับกระดูกสันหลังที่สอง จากนั้นค่อยๆ ยืดตัวขึ้นตรงตามเดิม

รูปที่ 8 การถวายนามับสำหรับบัณฑิตชาย

2) บัณฑิต มหาบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิตหญิง

ถวายความเคารพโดยการถอนสายบัว ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ยืนตัวตรงเท้าชิดกัน แขนและมือปล่อยแนบลำตัวตามสบาย ชักเท้าซ้ายไปด้านหลัง ไขว้ขาให้เข้าซ้อนกัน ขณะที่ไขว้ขามาด้านหลัง ให้ทิ้งน้ำหนักตัวช่วยอดตัวลงมาตรง ๆ มือขวาทับมือซ้าย วางไว้หัวเข่าขวาและก้มศีรษะเล็กน้อย จากนั้นยืตัวขึ้นชักเท้าขวาที่ไขว้ไปด้านหลังกลับมาชิดเท้าซ้ายและยืนตรงตามเดิม รวมถึงบัณฑิต มหาบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิตหญิงที่เป็นข้าราชการและพนักงานของรัฐ

รูปที่ 9 การถวายความเคารพของบัณฑิตหญิง

3.2 ขั้นตอนที่ต้องมีการถวายความเคารพ

ในการรับพระราชทานปริญญาบัตร บัณฑิตจะต้องถวายความเคารพต่อสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามขั้นตอนดังนี้

1) เมื่อสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เข้ามายังห้องพิธีพระราชทานปริญญาบัตรให้บัณฑิตทุกคนยืนขึ้นแล้ว**ถวายความเคารพ**

2) เมื่อสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยให้บัณฑิตยืนตรง (ไม่ต้องพนมมือ) และเมื่อเสด็จฯ มาประทับพระราชอาสน์แล้ว บัณฑิต**ถวายความเคารพ**ก่อนแล้วจึงนั่งลง

3) เมื่ออาจารย์คุมแถวให้สัญญาณบัณฑิตในแถวทุกคนลุกขึ้นพร้อมกัน และเมื่ออาจารย์คุมแถวให้สัญญาอีกครั้งหนึ่ง ให้บัณฑิต**ถวายความเคารพ**พร้อมกัน จากนั้นทำซ้ายหันและเดินออกทางซ้าย ตั้งแถวเตรียมขึ้นเวที

4) เมื่อก้าวขึ้นพื้นเวทีถึงจุดที่ 1 ให้ยืนเรียงซ้าย หันหน้าไปทางที่ประทับแล้ว**ถวายความเคารพ**แล้วเดินต่อไปจนถึงจุดที่ 2 แขนแนบลำตัว ไม่แกว่งแขน

5) เมื่อถึงจุดที่ 2 **ถวายความเคารพ** จากนั้นก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาและชิดเท้าในจุดที่ 3 ใช้มือขวาหยิบปกปริญญาบัตรโดยไม่ต้องเอางาน แล้วเชิญปริญญาบัตรแนบอก จากนั้นให้รีบถอยหลังเฉียงออกทางขวา 5 ก้าว ถึงจุดที่ 4 **ถวายความเคารพ** กลับหลังหันโดยหมุนตัวไปทางขวาและเดินลงจากเวทีโดยไม่แกว่งแขน

6) เมื่อกลับมาถึงที่นั่ง ให้บัณฑิต**ถวายความเคารพ** แล้วนั่งลงด้วยอาการสำรวมจนเสร็จพิธี

7) เมื่อพระราชทานพระราโชวาทให้บัณฑิตลุกขึ้นยืนตรงน้อมรับใส่เกล้าฯ เมื่อจบพระราโชวาทให้บัณฑิต**ถวายความเคารพ**พร้อมกัน

8) ขณะเสด็จพระราชดำเนินกลับ ให้บัณฑิตยืนตรง เมื่อเสด็จฯ ผ่านประตูให้ถวายความเคารพพร้อมกัน ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีจบลง **ถวายความเคารพ**อีกครั้งแล้วจึงนั่งลง

3.3 การเดิน

เมื่ออาจารย์คุมแถวให้สัญญาณให้บัณฑิตลุกขึ้นถวายความเคารพแล้วเดินแถวไปรอขึ้นเวทีรับพระราชทานปริญญาบัตร โดยเดินเรียงลำดับตามเลขที่นั่งตามที่กำหนดไว้ เมื่อก้าวขึ้นสู่เวที ให้ถวายความเคารพ ณ จุดที่ 1 แล้วเดินไปตามจุดที่กำหนดไว้ แขนทั้งสองข้างปล่อยแนบลำตัว ไม่แกว่งแขนระหว่างเดินทั้งบนเวทีและขณะเดินเข้าประจำที่นั่ง

3.4 ข้อปฏิบัติตามจุดสำคัญบนเวที

ในระหว่างที่บัณฑิตเดินเพื่อเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร มีจุดสำคัญต่างๆ บนเวทีที่บัณฑิตควรต้องรู้และสามารถปฏิบัติให้เหมือนกันทุกคน (ตามรูปที่ 10) ดังนี้

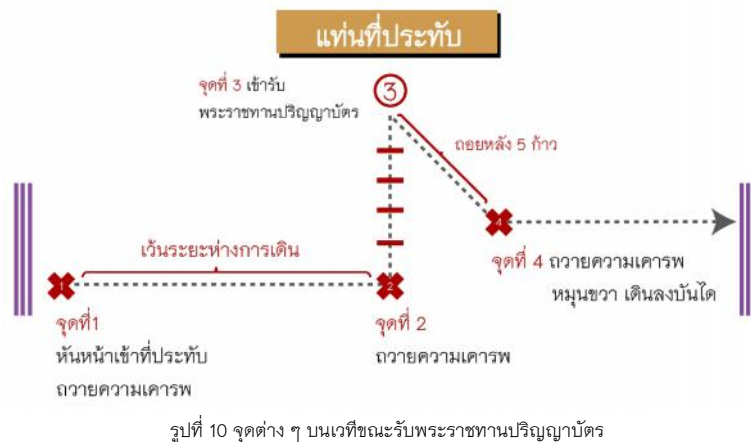
จุดที่ 1 คือ จุดที่บัณฑิตจะต้องทำความเคารพบริเวณจุดแรกสุดด้านบนเวที

จุดที่ 2 คือ จุดที่บัณฑิตจะต้องทำความเคารพบริเวณหน้าพระแท่นที่ประทับ ก่อนเดินเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

จุดที่ 3 คือ จุดรับพระราชทานปริญญาบัตรโดยไม่ต้องเอางาน บัณฑิตต้องยืนให้กลางฝ่าเท้าทั้งสองข้างอยู่บนจุดนี้เพื่อจะได้ไม่ห่างพระหัตถ์เกินไป ร่างกายจะต้องอยู่ในลักษณะตรง โดยไม่ต้องถวายนามบัตรหรือถอนสายบัว ณ จุดนี้

จุดที่ 4 คือ จุดที่บัณฑิต ถอยหลังเฉียงไปทางขวา 5 ก้าว หลังจากรับพระราชทานปริญญาบัตรแล้ว ระหว่างถอยหลังให้บัณฑิตเชิญปริญญาบัตรไว้แนบอก พร้อมถอยเท้าขวามาเท้าซ้ายตาม 5 ก้าว ตามองที่ประทับ ไม่ต้องเหลียวหลัง มายืนที่จุดที่ 4 แล้วถวายนามบัตร หลังจากนั้นให้กลับหลังหันหมุนตัวไปทางขวาเดินไปทางลงบันได จุดนี้ให้ระวางการถอยแล้วเหยียบผู้ที่อยู่ด้านหลัง และระวางรองเท้าหลุดหรือสะดุดล้มในขณะที่หมุนตัว

หมายเหตุ บัณฑิตคนแรกของปริญญาแต่ละคณะให้หยุดรอจุดที่ 2 ห่างจากบัณฑิตคนสุดท้ายของสาขาวิชาข้างหน้าเพื่อรอขานชื่อปริญญาและชื่อของตนเอง

3.5 การเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระหัตถ์

จังหวะที่ 1 ยกมือขวายื่นออกไป ปลายนิ้วทั้งหมดเรียงชิดกัน ฝ่ามือเหยียดตรงยื่นไปข้างหน้าจนถึงระดับที่กลางฝ่ามือขนานกับขอบตรงกึ่งกลางปริญญาบัตรที่ทรงจับ โดยไม่เอางาน

จังหวะที่ 2 รับพระราชทานปริญญาบัตรโดยใช้นิ้วหัวแม่มือกดลงบนกึ่งกลางปกปริญญาบัตรด้านบน ซ่อนนิ้วที่เหลือลงใต้ปกปริญญาบัตร จับปกปริญญาบัตรไว้ให้แน่น

จังหวะที่ 3 ดึงมือกลับ พร้อมเชิญปริญญาบัตรมาแนบไว้กับอก โดยให้ปกปริญญาบัตรด้านที่มีตรามหาวิทยาลัยอยู่ด้านหน้าลำตัว ข้อศอกขวาแนบลำตัว

จังหวะที่ 1

จังหวะที่ 2

จังหวะที่ 3

รูปที่ 11 จังหวะในการรับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระหัตถ์

3.6 การเชิญปริญญาบัตร

เมื่อรับพระราชทานปริญญาบัตรมาแล้ว บัณฑิตทุกคนจะต้องเชิญปริญญาบัตรให้ถูกต้อง คือ เชิญปริญญาบัตรไว้แนบอก ข้อศอกแนบลำตัวอยู่ตลอดเวลา จนกว่าจะเข้านั่งประจำที่ของตน หลังจากนั้นเมื่อมาถึงที่นั่งแล้ว ให้ถวายนามบัตรและนั่งลง และเมื่อยืนขึ้นเพื่อกล่าวคำปฏิญาณ หรือรับพระราชทานพระราชวาท หรือยื่นรอสั่งเสด็จฯ และถวายนามบัตรขณะสั่งเสด็จฯ บัณฑิตจะต้องเชิญปริญญาบัตรไว้แนบอกเสมอ

รูปที่ 12 การเชิญปริญญาบัตรสำหรับบัณฑิตชายและหญิง

4. ขั้นตอนการในการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

บัณฑิตทุกท่านควรศึกษาขั้นตอนต่างๆ ให้เข้าใจเพื่อจะปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง และพร้อมเพรียงกัน ขั้นตอนต่างๆในการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรมีดังนี้

4.1 การเข้านั่งประจำที่

- บัณฑิตต้องเข้าแถวบริเวณสถานที่ที่คณะ/วิทยาลัยกำหนด ตามลำดับที่ได้ฝึกซ้อมมาแล้วจากการฝึกซ้อมใหญ่ ห้ามบัณฑิตออกจากแถวโดยมิได้รับอนุญาต ถ้าไม่เข้าแถวตามเวลาที่เรียกรายงานตัวจะมิได้รับอนุญาตให้เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร
- กรรมการคุมแถวตรวจสอบรายชื่อบัณฑิต
- เมื่อถึงกำหนดเวลากรรมการคุมแถว นำแถวบัณฑิตเข้าห้องรับพระราชทานปริญญาบัตรให้บัณฑิตนั่งประจำที่ตามลำดับที่ได้ฝึกซ้อมมาแล้ว ห้ามสับเปลี่ยนที่นั่งโดยเด็ดขาด ในขณะที่นั่งหากมีปัญหาฉุกเฉินใด ๆ ให้แจ้งอาจารย์ฝ่ายจัดที่นั่งบัณฑิต
- เมื่อนั่งประจำที่เรียบร้อยแล้วให้ตรวจสอบว่าบัณฑิตนั่งถูกต้องตามลำดับหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้รีบแจ้งอาจารย์ฝ่ายจัดที่นั่งบัณฑิต

หมายเหตุ บัณฑิตชายในขณะที่เข้าแถว ให้ถือหมวกวิทยฐานะไว้ตลอดเวลา สำหรับบัณฑิตหญิงให้สวมหมวกวิทยฐานะไว้ตลอดเวลา

4.2 การรับเสด็จพระราชดำเนิน

เมื่อสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินถึงบริเวณห้องรับพระราชทานปริญญาบัตร ให้บัณฑิตลุกขึ้นยืนถวายความเคารพและยืนตรง แล้วร้องจนเพลงสรรเสริญพระบารมีจบลง บัณฑิตถวายความเคารพ และเมื่อประทับพระราชอาสน์เรียบร้อยแล้ว ให้บัณฑิตทุกคนถวายความเคารพแล้วนั่งปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามหมวกกำหนดการ

4.3 การลุกจากที่นั่งเพื่อเตรียมเดินแถว

เมื่อถึงเวลาจะขึ้นรับพระราชทานปริญญาบัตร กรรมการคุมแถวจะถวายความเคารพ และหันขวาเข้าหาที่นั่ง บัณฑิตทุกคนในแถวลุกขึ้นยืนพร้อมกันและเมื่อกรรมการคุมแถวหันซ้ายถวายความเคารพ ให้บัณฑิตถวายความเคารพพร้อมกัน ทำซ้ายหันเดินเรียงแถวออกทางซ้ายเตรียมขึ้นรับพระราชทานปริญญาบัตร

4.4 การเดินขึ้นและลงเวที

บัณฑิตคนแรก

- เมื่อผู้อ่านรายชื่อบัณฑิตจะเริ่มอ่านคำกราบบังคมทูลเปิดผู้สำเร็จการศึกษาคนแรกขึ้นบนเวที เฉียงซ้าย หันหน้าเข้าหาที่ประทับ ถวายความเคารพที่จุดที่ 1 (ตามรูปที่ 10) แล้วเดินไปยังจุดที่ 2 หันหน้าเข้าหาที่ประทับ ถวายความเคารพแล้วรออยู่ก่อน
- เมื่อผู้อ่านรายชื่อบัณฑิตเริ่มอ่านชื่อ ให้บัณฑิตเดินไปจุดที่ 3 รับพระราชทานปริญญาบัตร เชิญปริญญาบัตรไว้แนบอก แล้วถอยหลังเฉียงทางขวา 5 ก้าว หน้าตรง ตามองที่ประทับ
- ถึงจุดที่ 4 ถวายความเคารพ กลับหลังหันโดยหมุนตัวไปทางขวา เดินลงจากเวที มือขวายังเชิญปริญญาบัตรแนบอก แขนซ้ายแนบลำตัวไม่แกว่งแขนจนถึงที่นั่ง
- ถวายความเคารพก่อนนั่งลง

บัณฑิตคนต่อๆ ไปจนถึงคนสุดท้าย

- ถวายความเคารพที่จุดที่ 1 เช่นเดียวกับคนแรก แล้วเดินไปตามจุดต่อจากคนข้างหน้า (โดยไม่เว้นจุด) ตามองไปยังที่ประทับ
- ถึงจุดที่ 2 หันหน้าเข้าหาที่ประทับ ถวายความเคารพ แล้วก้าวต่อไปยังจุดที่ 3 รับพระราชทานปริญญาบัตร แล้วเชิญปริญญาบัตรแนบอก ถอยหลังเฉียงขวา 5 ก้าว หน้าตรงตามองที่ประทับ
- ถึงจุดที่ 4 ถวายความเคารพ กลับหลังหันโดยหมุนตัวไปทางขวาเดินลงจากเวที มือขวายังเชิญปริญญาบัตรแนบอก แขนซ้ายแนบลำตัวไม่แกว่งแขนจนถึงที่นั่ง ถวายความเคารพก่อนนั่งลง
- บัณฑิตชายให้ใช้มือซ้ายถือหมวกวิทยฐานะไว้ตลอดเวลา โดยศอกซ้ายแนบกับลำตัว และเมื่อเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรเสร็จแล้ว กลับมานั่งประจำที่ ให้ถวายความเคารพและนั่งลง
- บัณฑิตหญิง ให้สวมหมวกวิทยฐานะไว้ตลอดเวลา ใช้ที่ติดผมยึดหมวกวิทยฐานะให้อยู่กับศีรษะให้มั่นคง และเมื่อเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรเสร็จแล้ว กลับมานั่งประจำที่ ถอนสายบัวและนั่งลง

4.5 การกล่าวคำปฏิญาณและรับพระราชทานพระบรมราโชวาท

- เมื่อพระราชทานปริญญาบัตรเสร็จสิ้นลง ผู้นำบัณฑิตยืนขึ้น เดินไปที่ไมโครโฟนที่เตรียมไว้ด้านหน้าห้องพิธี บัณฑิตทั้งหมดยืนขึ้นพร้อมกัน มือขวาเชิญปริญญาบัตรแนบอก ถวายความเคารพพร้อมกัน
- เมื่อผู้นำบัณฑิตกล่าวนำ ให้บัณฑิตกล่าวตามที่ละหวงโดยพร้อมเพรียงกัน
- เมื่อถวายสัตย์ปฏิญาณจบ ยืนตรงรับพระราชทานพระราโชวาท

ผู้นำบัณฑิตกล่าวนำปฏิญาณตน (บัณฑิตทุกคนกล่าวตาม)

“ข้าพระพุทธเจ้า (กล่าวชื่อตนเอง.....)

ขอปฏิญาณตนต่อที่ประชุม อันพร้อมด้วยพระรัตนตรัย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย และคณาจารย์ แห่งมหาวิทยาลัยพะเยา ว่า

1. ข้าพระพุทธเจ้า จักเกิดทุนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เหนือสิ่งอื่นใด
2. ข้าพระพุทธเจ้า จักรักษาประโยชน์ของประเทศชาติ ยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด
3. ข้าพระพุทธเจ้า จักยึดมั่นในปณิธาน ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน
4. ข้าพระพุทธเจ้า จักผดุงเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งมหาวิทยาลัยพะเยา
5. ข้าพระพุทธเจ้า จักประพฤติตน ให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมแห่งบัณฑิตทุกประการ”

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม (เฉพาะผู้นำบัณฑิต กล่าว)

หมายเหตุ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
อ่านว่า สม-เด็จ-พระ-กะ-นิด-ถา-ที-ราด-เจ้า กรม-สม-เด็จ-พระ-เทพ-พะ-รัต-ราด-สุ-ดา สะ-หยาม-บอ-รม-มะ-ราด-ชะ-กุ-มา-รี

4.6 การส่งเสด็จพระราชดำเนิน

- เมื่อพระราชทานพระราโชวาทเสร็จ ให้บัณฑิตร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
- เมื่อสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชดำเนินกลับ บัณฑิตยืนตรงถวายความเคารพ และเมื่อสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินผ่านประตูห้องรับพระราชทานปริญญาบัตรให้บัณฑิตถวายความเคารพอีกครั้ง
- เมื่อเพลงสรรเสริญพระบารมีจบลง ให้บัณฑิตทุกท่านถวายความเคารพ และนั่งลงประจำที่

5. ข้อปฏิบัติในวันเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

บัณฑิตทุกคนควรศึกษาข้อปฏิบัติต่อไปนี้โดยละเอียด เพื่อที่จะได้เตรียมตัวเตรียมเครื่องแต่งกายได้อย่างถูกต้องก่อนวันพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตร ทำให้การเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรของท่านเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5.1 การปฏิบัติตนก่อนและในวันรับพระราชทานปริญญาบัตร

1) บัณฑิตที่ผ่านการฝึกซ้อมย่อยและฝึกซ้อมใหญ่แล้วเท่านั้น จึงจะได้รับอนุญาตให้เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร การขาดซ้อมรับในกรณีจำเป็นอย่างยิ่ง ต้องได้รับอนุญาตจากประธานฝ่ายฝึกซ้อมบัณฑิตเป็นลายลักษณ์อักษร

2) บัณฑิตต้องเตรียมบัตรฝึกซ้อมที่ได้รับการบันทึกประจำตัว ซึ่งแสดงว่าบัณฑิตได้ผ่านการฝึกซ้อมย่อยและซ้อมใหญ่แล้ว มาแสดงคู่กับบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรข้าราชการหรือบัตรพนักงานของรัฐ ในวันรับพระราชทานปริญญาบัตร

3) บัณฑิตจะต้องมารายงานตัว ณ สถานที่ที่กำหนด และเข้านั่งประจำที่ในห้องรับพระราชทานปริญญาบัตร ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้เพื่อเตรียมตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

4) บัณฑิตควรรับประทานอาหารและทำธุระส่วนตัวให้เรียบร้อยก่อนเข้าแถว หากมีความจำเป็น ต้องลุกจากที่นั่งให้ขออนุญาตอาจารย์ผู้ควบคุมก่อนทุกครั้ง

5) เมื่อบัณฑิตเข้านั่งประจำที่ภายในหอประชุมแล้วต้องนั่งอย่างสำรวม ไม่พูดคุยขณะรอรับพระราชทานปริญญาบัตร ไม่นั่งไขว่ห้าง ห้ามลับเปลี่ยนที่นั่งโดยเด็ดขาด และห้ามลุกออกจากที่นั่งก่อนเสร็จพิธี

6) ห้ามบัณฑิตพกพาหรือนำสิ่งของ เช่น กระเป๋าถือ โทรศัพท์มือถือ เครื่องมือสื่อสารทุกชนิด อาวุธ นาฬิกา กุญแจ ยาตม บุหรี่ เหมืองเงินทุกชนิด ของมีค่า กล้องถ่ายรูป อาหารหรือของขบเคี้ยวทุกชนิดและสิ่งของอื่นๆ ที่ไม่จำเป็นเข้าไปในหอประชุม ขอให้ฝากไว้กับญาติหากนำเข้าไป มหาวิทยาลัยจะเก็บสิ่งเหล่านี้ไว้โดยไม่รับประกันการสูญหายใด ๆ

7) ห้ามบัณฑิตทุกคนติดเครื่องประดับหรือช่อดอกไม้บนเครื่องแต่งกายเสื้อครุย หรือสวมพวงมาลัยหรือพวงดอกไม้ ที่คอ บนศีรษะ หรือบนหมวกวิทยฐานะ

8) ห้ามบัณฑิตใส่ตุ้มหู แหวน กำไล สายรัดข้อมือ ด้ายสายสิญจน์ สร้อยข้อมือหรือข้อเท้า แวนตาเฟ้น

9) หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ทำให้เกิดอาการท้องเสียได้ง่าย

10) ละเว้นการดื่มสุรา ของมีเมาโดยเด็ดขาด

11) พักผ่อนให้เพียงพอ

12) ห้ามไว้เล็บยาว และห้ามทำสีเล็บ เล็บต้องตัดสั้น ตะไบเล็บให้เรียบเกลี้ยง

หมายเหตุ - มหาวิทยาลัยได้จัดที่นั่งพักให้แก่ญาติและผู้ที่มาร่วมงานไว้หลายจุด จึงขอให้นักศึกษาแจ้งให้ญาติทราบ และปฏิบัติตามที่เจ้าหน้าที่ร้องขอ เช่น ไม่เข้าไปในบริเวณที่เจ้าหน้าที่กั้นไว้ให้เป็นทางเสด็จพระราชดำเนิน เป็นต้น

5.2 คำแนะนำเกี่ยวกับการแต่งกาย

การทำผมของบัณฑิตหญิง

ควรเปิดใบหน้าทั้งสองด้านชัดเจนโดยรวบผมไว้ ด้านหลังใช้ตาข่ายคลุมผมให้เรียบร้อยหรือปล่อยผมลงตรงด้านหลังไม่ปล่อยให้ปลายผมชี้ขึ้น หรือเกล้า ม้วนจนเห็นหนังศีรษะ หากต้องใช้โบติดผมควรใช้เฉพาะ สีดำแบบเรียบ ไม่มีลวดลายริ้ว พู่ เส้นสาย หรือโลหะประดับ ขนาดพอควรไม่ใหญ่เกินไป ไม่มีแท่งไม้โลหะ พลาสติก หรือวัสดุอื่นใดเสียบ ไม่ควรย้อมสีผมด้วยสีย้อมอื่นนอกเหนือจากสีดำ โดยผมที่ย้อมต้องมีสีเดียวกันทั้งศีรษะ ยกเว้นในกรณีที่ผมมหอกตามธรรมชาติ

กรณีใช้โบติดผม

- ใช้สีดำเท่านั้น ขนาดเล็ก

- เป็นโบแบบเรียบไม่มีลวดลายริ้ว พู่ เส้นสาย โลหะ พลาสติก หรือวัสดุอื่นใดประดับ

รูปที่ 13 การทำผมของบัณฑิตหญิง

การทำผมของบัณฑิตชาย

ทรงผมของบัณฑิตชาย เป็นทรงผมสั้น สุภาพ ไม่ชี้ตั้งไม่เป็นระเบียบหรือปล่อยยาว ไม่ย้อมสีผมด้วยสีย้อมอื่น นอกจากสีดำหรือน้ำตาลเข้ม ไว้ทรงผมตามเพศ

รูปที่ 14 การทำผมของบัณฑิตชาย

ลักษณะรองเท้าของบัณฑิตหญิง ที่อนุญาตให้ใช้

ลักษณะรองเท้าของบัณฑิตชาย ที่อนุญาตให้ใช้

รูปที่ 15 รองเท้าของบัณฑิตชายและหญิง

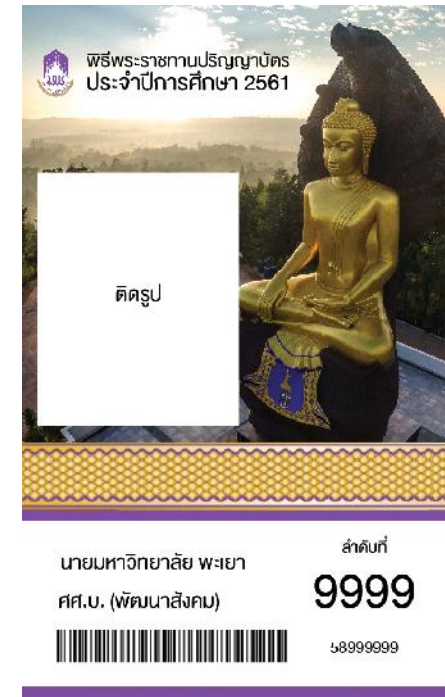
ข้อปฏิบัติ เรื่อง การแต่งกายของบัณฑิต

รายการ	ข้อควรปฏิบัติ
เล็บ	ตัดสั้น ตะไบเล็บให้เรียบร้อย ไม่ทาสี ไม่เคลือบมัน หรือทาประกายแวววาวต่างๆ เมื่อลูบสัมผัสแล้วต้องไม่ระคายมือ (เพื่อป้องกันมิให้เล็บมือไปสัมผัสพระหัตถ์พระองค์ท่าน)
หมวด/เครา/จอน	ต้องโกนหมวด / เคราให้เรียบร้อย ไม่มีสีเชียวครีမ် ส่วนจอนผมต้องตัดให้สั้น ปลายจอนต้องไม่เกินกึ่งกลางใบหู
ทรงผม/สีผม	ไม่แสกผมเป็นลอน จนเห็นหนังศีรษะ ห้ามทำสีผมยกเว้นสีดำ ปรกผมผมไม่ติดกากเพชร เมื่อส่องกับแดดแล้วต้องไม่เกิดประกาย หญิง ถ้าผมยาว ต้องไม่ปล่อยให้รุงรัง หากจะรวบผมต้องรัดผมด้วยยางวงสีดำคลุมตาข่ายสีดำให้เรียบร้อย ไม่ยก เกลา หรือทำซอกสูง ไม่ทำผมหางม้า ชาย ต้องตัดผมทรงสุภาพ ไม่มีรากไทรหรือหางเต่า ปลายผมต้องไม่ปรกคอเสื้อ ตัดผมแบบรองทรง เห็นใบหู ทำผมตามเพศ
การแต่งหน้า การตัดฟัน	แต่งหน้าตามเพศ ไม่ควรแต่งหน้าเข้มหรือสีฉูดฉาด ห้ามทาเปลือกตาเป็นสีๆ และเข้ม ไม่ใส่เกร็ดเพชรประกายแวววาว และไม่ใส่ขนตาปลอม สำหรับผู้ตัดฟัน อนุญาตให้ใช้สีของยางจัดฟันสีใดก็ได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนเป็นสีใส (เนื่องจากการเปลี่ยนแต่ละครั้งจะมีผลต่อการรักษา) และบัณฑิตควรสำรวจกริยาในขณะที่อยู่ต่อหน้าพระพักตร์
เสื้อหญิง	ไม่มีสวบทแขน / สวบทหลัง / สวบทอก ไม่ห่อหรือยกไหล่ ปลายแขนไม่สั้นเกินไป ไม่รัดรูป บัณฑิต มหาบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิต ที่ต้องแต่งชุดมหาวิทยาลัย ชุดชั้นในต้องไม่มีสีล้นลอดลาย ใช้สีเนื้อ สีขาวและต้องใส่เสื้อซับใน เพื่อมิให้บางเห็นผิวเนื้อ
ชุดชั้นใน (หญิง)	แบบธรรมดา ไม่มีโครงเหล็ก
กระโปรง	ไม่ผ่า หรือ ถ้าผ่าต้องผ่าแบบทับซ้อน ความยาวกระโปรงคลุมหัวเข่า

รายการ	ข้อควรปฏิบัติ
รองเท้า	หญิง หนังสือพิมพ์ หุ้มส้นสีดำ ไม่มีโลหะใดๆ ติดอยู่ ไม่มีลวดลาย หัวมนหรือหัวตัด ไม่ใช้หัวแหลมหรือส้นแหลม ส้นสูงไม่เกิน 2 นิ้ว ชาย หนังสือพิมพ์ หุ้มส้นสีดำ หัวมนหรือหัวตัด รองเท้าต้องไม่มีโลหะใดๆ ติดอยู่ หากมีให้ใช้เทปพันสายไฟสีดำติดทับไว้
เนคไท	หญิง (ที่เป็นข้าราชการ) ใช้เนคไทสีดำ ไม่มีลวดลาย ชาย (มหาบัณฑิต/ดุษฎีบัณฑิต ที่ไม่เป็นข้าราชการ) ใช้เนคไทสีม่วง ไม่มีลวดลาย
เข็มวิทยฐานะ	ติดเข็มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยพะเยา
ชุดปกติขาว	ให้สวมชุดปกติขาวตามต้นสังกัด ไม่สวมหมวก กระโปรงคลุมหัวเข้า สวมเสื้อเชิ้ตสีขาวแขนยาวไว้ด้านใน ทั้งชายและหญิง
สตรีมุสลิม	คลุมศีรษะด้วยผ้าคลุมสีดำเรียบ ไม่มีลวดลาย
แว่นตา คอนแทคเลนส์	สวมแว่นตาสีใส กรอบและขาแว่นสีดำ ทอง เงิน น้ำตาล ไม่มีลวดลาย แฟชั่น ห้ามใส่คอนแทคเลนส์ที่มีสี / ลวดลายแฟชั่น หรือ big-eyes
ถุงน่อง / ถุงเท้า	หญิง สวมถุงน่องสีเนื้อแบบเต็มตัว ผู้ชาย ถุงเท้าสีดำ ไม่มีลวดลาย
โลหะ / เครื่องประดับ ห้ามเด็ดขาด	ห้ามติดเข็มกลัด ห้ามพกอาวุธของมีคม วัตถุประกายไฟ เครื่องประดับต่างๆ wristband สร้อยคอ แหวน ตุ้มหู นาฬิกา สายสิญจน์ ทุยแจทุกชนิด อุปกรณ์สื่อสารทุกชนิด
** ไม่อนุญาตให้นำสัมภาระใดๆ ติดตัวเข้าห้องพิธีพระราชทานปริญญาบัตรฯ อย่างเด็ดขาด**	

- มหาวิทยาลัยจะไม่รับผิดชอบต่อสิ่งของใดๆ ที่บัณฑิตนำติดตัวมาทั้งสิ้น ทั้งนี้ ถ้าจำเป็นต้องนำพกติดตัวเข้าห้องพระราชทานปริญญาบัตร ต้องได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยเป็นกรณีไป
- ให้บัณฑิตเตรียมเงินไว้ 100 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายแก้ไขปรับปรุงการแต่งกาย กรณีที่คณะกรรมการฝ่ายตรวจเครื่องแต่งกายสั่งให้แก้ไข

5.3 ตัวอย่างบัตรฝึกซ้อม

บัณฑิตต้องพกบัตรฝึกซ้อมมาทุกวันรวมถึงวันรับพระราชทานปริญญาบัตรด้วย และต้องผ่านการบันทึกรหัสประจำตัวบนบัตรฝึกซ้อมด้วยระบบ RFID¹

¹ ระบบ RFID (Radio-frequency identification) เป็นวิธีการในการเก็บข้อมูลหรือระบุข้อมูลแบบอัตโนมัติ

ภาคผนวก

สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

- สีประจำมหาวิทยาลัยพะเยา ได้แก่ สีม่วงและสีทอง
 - สีม่วง นั้นมาจากสีแดง ที่หมายถึง ชาติ และสีน้ำเงิน ที่หมายถึง พระมหากษัตริย์
 - สีทอง นั้นหมายถึง ศาสนา ปัญญา และความเจริญรุ่งเรืองของ

มหาวิทยาลัย

“สีประจำมหาวิทยาลัยจึงหมายถึงปัญญาหรือความรุ่งเรืองที่จะอยู่คู่กับชุมชนหรือประเทศที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข”

- ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา คือ พ้ามุย

ดอกพ้ามุยเป็นกล้วยไม้ มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Vanda coerulea* Griff. ex Lindl. คือ Orchidaceae เป็น กล้วยไม้ประเภทแวนด้า : ลักษณะความงามโดดเด่น ของพ้ามุย ทำให้ถูกยกย่องว่าเป็นกล้วยไม้ป่าที่สวยงามที่สุด

ชนิดหนึ่งของโลก ชื่อ พ้ามุย ที่แปลว่า พ้าหม่นหมอง นั้นมีที่มาจากความสวยงามสดงงามของกลีบดอกสีฟ้าอมม่วง จนทำให้สีของท้องฟ้าแลดูหม่นหมองไปเลยนั่นเอง

“เปรียบประดุจชื่อเสียงของบัณฑิตมหาวิทยาลัยพะเยา ที่จะเป็นคนดีมีคุณภาพ

มีชื่อเสียงจรขยายไปทั่วโลก”

- ตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

ตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา มีลักษณะเป็นรูปสัญลักษณ์สีขาว บนพื้นหลังรูปคิลาจาร์กยอกดกลีบบัวสีม่วง เหนือ

อักษรย่อ “มพ” สีม่วง ซึ่งเป็นตัวอักษรฝักขามล้านนา ด้านล่างของ

อักษรย่อ มีชื่อมหาวิทยาลัยพะเยาสีม่วง และชื่อภาษาอังกฤษ UNIVERSITY OF PHAYAO สีขาว บนพื้นแถบโค้งสีทอง

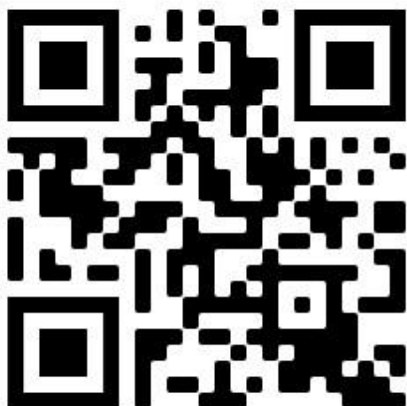
สีประจำคณะ วิทยาลัย

สีประจำคณะและวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

(1) คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ	สีเขียวใบไม้ (Green4)
(2) คณะวิทยาศาสตร์	สีเหลือง (Yellow)
(3) คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์	สีเหลืองทอง (Goldenrod1)
(4) คณะศิลปศาสตร์	สีส้มอิฐ (Orange Red)
(5) คณะนิติศาสตร์	สีทองและสีขาว (Gold and White)
(6) คณะแพทยศาสตร์	สีเขียว (Lime Green)
(7) คณะเภสัชศาสตร์	สีเขียวมะกอก (Dark Olive)
(8) คณะพยาบาลศาสตร์	สีขาว (White)
(9) คณะสหเวชศาสตร์	สีน้ำเงิน (Blue1)
(10) คณะวิศวกรรมศาสตร์	สีแดงเลือดหมู (Firebrick)
(11) คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	สีทองเข้ม (Dark Goldenrod)
(12) คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์	สีฟ้า (Sky Blue)
(13) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์	สีเงิน (Silver)
(14) คณะทันตแพทยศาสตร์	สีม่วง (Violet)
(15) คณะพลังงานและสิ่งแวดล้อม	สีส้มเข้ม (Dark Orange1)
(16) วิทยาลัยการจัดการ	สีฟ้าและสีขาว (Blue and White)
(17) วิทยาลัยการศึกษา	สีชมพู (Pink)
(18) คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์	สีม่วง (Maroon)

บัณฑิตสามารถศึกษาข้อมูลรายละเอียดการฝึกซ้อมและรายละเอียดพิธีพระราชทาน
ปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยพะเยา โดยสแกน QR CODE และ เว็บไซต์มหาวิทยาลัยพะเยา

<http://graduate.up.ac.th/>

คู่มือการฝึกซ้อมรับพระราชทานปริญญาบัตร

ที่ปรึกษา

รองอธิการบดีฝ่ายคุณภาพนิสิต

คณะกรรมการฝ่ายฝึกซ้อม มหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้จัดทำ

กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยพะเยา

www.up.ac.th